

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
21. JULIJ
1993

Letnik XLVIII.
Štev. 29 (2713)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 8 šil.
40 tolarjev

P. b. b.

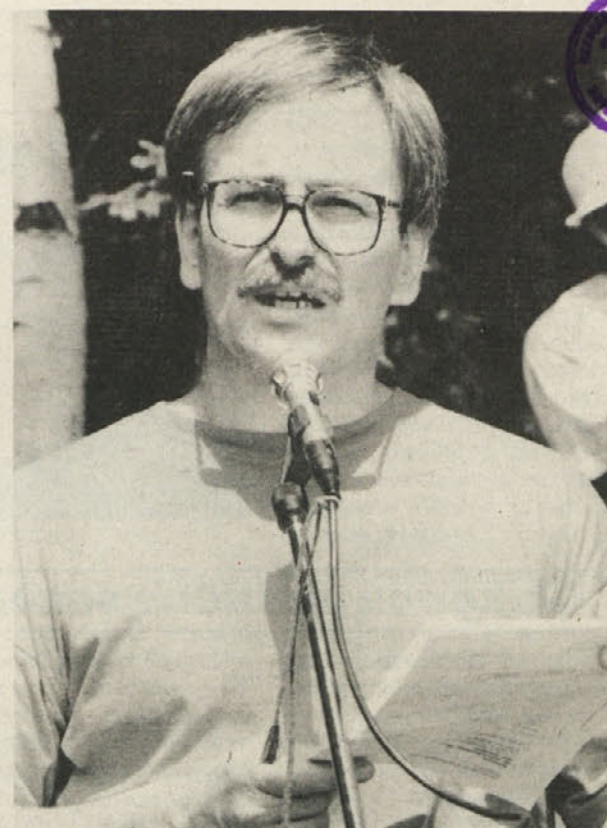

K sprevrženi morali

K temu pisanju me je spodbudil očitek, ki ga je Francetu Bučarju, poslancu Demokratov v slovenskem državnem zboru, na njegovo provokacijo proti krščanskim demokratom, zabrusil Rudi Moge. Kdo je ta, v tem kontekstu sploh ni pomembno. Bolj odločujoče pa je, da brskanje po politični preteklosti in diskvalifikacije zaradi nje hromijo slovensko politično življenje. Udbovci, oznovci, predstavniki (komunističnega) enoumja so najpogostejše diskvalifikacije. Ob tem državni javni tožilec lahko postane človek iz nasprotnega brega, ki celo priznava belogardistično preteklost, kar je menda tudi edinstveni primer v Evropi.

O sprevrženi morali v Sloveniji bi lahko govorili kot o množičnem pojavu. Prehod v t.im. demokracijo je naredil svoje. Veter je odnesel pleve iz žita. Nekdanji partijski funkcionarji so obrnili glave po vetru. V vseh političnih strankah jih najdemo. Trditev, da je v desnih in sredinskih strankah več nekdanjih „komunistov“ kot v Združenih listih socialdemokratov ni iz trte zvita. Po desnem udaru v Sloveniji to tudi ni tako čudno, kaže pa na zelo hrustančaste hrbtenice in gibke vratove. Vsaj tistim, ki pa so bili takrat na pravi strani (France Bučar), in tudi v organih, ki jih je prinesel protifašistični boj, se ne bi bilo treba sprenevedati in prevračati svoje morale. To novi državi in toliko opevani narodni spravi prav nič ne koristi.

Jože Rovšek

V nedeljo je pliberški področni odbor Zveze koroških partizanov skupaj s Slovenskim prosvetnim društvom Edinost v Pliberku izvedel že štirinajsti pohod po poteh Domnove čete na Komelj. Udeležba je bila res množična, saj Komelj povezuje protifašiste z obeh strani meje. Tako pa je tudi prav! Zbranim je spregovoril tudi dr. Vladimir Wakounig (slika). Več preberite na 3. strani.

Slovenija za pluralnost in neposredno zastopstvo

Odbor za mednarodne odnose državnega zbora Republike Slovenije je prejšnjo sredo obravnaval vprašanje položaja slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Predsednika ZSO in NSKS, dr. Marjan Sturm in dr. Matvez Grilec, sta uvodoma podala oceno situacije. Sturm je v svojem poročilu nakazal, da je najmočnejša pravna zaščita slovenske narodne skupnosti še vedno 7. člen ADP in predlagal, da naj se Republika Slovenija zavzame za pravno nasledstvo v zadevi 7. člena. Na-

dalje je izpostavil vprašanje upadanja jezikovnega znanja pri pripadnikih slovenske narodne skupnosti, na eni strani zaradi neizpolnitve določil 7. člena, na drugi pa zaradi modernizacijskih procesov koroške oz. avstrijske družbe. Nakazal je koncept ZSO, ki sloni na dveh temeljih: 1. uveljavitev formalnopravne enakopravnosti s pritožbami na ustavno sodišče in 2. izboljšanje političnega vzdušja v deželi s sodelovanjem vseh demokratičnih sil na osnovi medetničnih in medkulturnih

konceptov.

V tej zadevi je dr. Sturm omenil sodelovanje s Svetom Evrope v zadevi medetničnega društva Vinzenz Rizzi in poudaril, da ZSO odklanja vse oblike preštevanja manjšine. Koroški Slovenci so idejnopolitično prisotni tudi v večinskih strankah (SPÖ, Zelenaalternativa ipd.), zato se ZSO prizadeva za sodelovanje vseh teh političnih faktorjev. V zadevi zastopstva v zakonodajnih telesih je dr. Sturm izpostavil, da se ZSO prizadeva za spremembo volilnega reda, ki bi

omogočil vstop manjših političnih skupin v deželni zbor.

Predsednik NSKS dr. Grilec je članom odbora predstavil vprašanje zastopstva v zakonodajnih telesih.

Po daljši razpravi, v kateri se je izkazalo, da tudi politične stranke v slovenskem državnem zboru različno gledajo na koncepte obeh osrednjih organizacij na Koroškem, je Odbor za mednarodne odnose sprejel "Teze za pripravo poročila o položaju Slovencev in zaščiti slovenske manjšine v Republiki Avstriji".

M. S.

Prihranite si čas
in dobro voljo za

**Vestnikov
izlet**

od petka, 8., do
nedelje, 10. oktobra
na slovensko obalo

Prijave možne takoj:
uprava SV-Milka Kokot
ali Urška Brumnik,
Tarviser Str. 16
tel.: 0463/51 43 00 40

PREBERITE

str. 2:

• Ob razpravi v slovenskem parlamentu

str. 3:

• Množičen pohod na Komelj

str. 4:

• Razgibana kulturna dejavnost

str. 5:

• Jezikovni esej Janka Messnerja

str. 6:

• Novice iz Slovenije in drugod

str. 7:

• V Ljubljani 41. festival

Hrvati in Srbi barantajo, Sarajevčani pa umirajo!

Hrvaški predsednik Franjo Tudjman se je prejšnjo soboto ponovno srečal s srbskim predsednikom Slobodanom Miloševićem. Sestala sta se v Ženevi na povabilo lorda Owna in Stoltenberga. Na razgovore bi moral prispeti tudi bosansko-hercegovski predsednik Alija Izetbegović, vendar jih je bojkotiral, ker so Srbi spet začeli veliko ofenzivo proti Muslimanom.

Kaj sta se Tudjman in Milošević dogovorila za zaprtimi vrati, seveda še ni jasno, zagotovo pa je, da sta spet razpravljala o razdelitvi Bosne in Hercegovine.

Rezultat sobotnega dogovarjanja pa je tudi otvoritev pontonskega mostu preko Masleniškega zaliva, ki povezuje centralno Hrvaško z Dalmacijo, in civilnega letališča Zemunik pri Zadru. Oba objekta je odprl Franjo Tudjman

osebno, vendar masleniški most šele potem, ko so ga nehali obstreljevati kninski Srbi. Kaže, da zveze med Beogradom, ki je ukazal ustaviti ogenj, in Kninom niso delovale najbolje. Tudjman pa je moral popustiti pred zahtevami Kninskih Srbov in kot vse kaže, jim bo Hrvaška po pogajanjih na Dunaju, ki so se začela včeraj, dovolila avtonomijo. To pa bi lahko storila že pred skoraj tremi leti in morda s tem preprečila krvavo vojno.

Sarajevčani so po 15-mesečni obkolitvi in številnih razočaranjih nad mednarodno skupnostjo začeli obupovati. Pojavlja se vse več samomorov, ki še dodatno redčijo prebivalstvo. Pomoči ni, izgledov za končanje vojne tudi ne, v mestu vladajo lakota in nalezljive bolezni... Le kdo ne bi obupal!

J.R.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO V ŠENTJANŽU

ANDREJ SIFRER

Koncert za otroke,
starše,
upokojenke ...

SOBOTA

24. JULIJ '93 • 16.00
STARA ŠOLA V ŠENTJANŽU

Koncert je v okviru zaključne prireditve RAZISKOVALNE DELAVNICE "Vsakdanja kultura v Šentjanžu in Bilčovsu nekoč in danes". Nato sledi družabno srečanje ob domači kulinariki iz »Šentjanškega želodca«.

Oddih jim 'bo potreben, parlamentarnim poslaneom in politikom, ki so se pretekli petek odpravili na dopust in zaključili parlamentarno politično sezono 1992/93, kajti v prihodnjem političnem letu bo čas obračuna: deželno-zborske volitve ne pretijo samo na Koroškem, ampak tudi v drugih zveznih deželah in prihodnjo jesen tudi na zvezni ravni. Vmes pa nas čaka še plebiscit o pristopu Avstrije k Evropski skupno-

KOMENTAR

dr. Francija Zwitter

Ob koncu politične sezone

sti ali – kakor trdijo nekateri – o ponovni priključitvi Avstrije k Nemčiji.

Razmerje med političnimi strankami ob koncu letošnje politične sezone je trenutno nekako takole: 40 : 29 : 20 : 6 : 5 procentov; približno tako se ta čas avstrijski volilci opredeljujejo za socialdemokrate, ljudsko stranko, svobodnjake, Liberalni forum ter Zelene na zvezni ravni. Torej še vedno jasna relativna večina za SPÖ, vendar je že močnejši meščanski blok, če seštejemo številni procentov ljudske in svobodnjaške stranke. Toda svobodnjaki so se odločili za vlogo politične partije in so – dokler jim predseduje Haider – iz vsake oblike koalicije izključeni (to dejstvo ne nazadnje dokumentira tudi njihova izključitev oz. izstop iz Liberalne internacionale pretekli petek). Tesno bo za Zelene: po zgoraj navedeni, zagotovo zelo grobi in splošni, anketi jih je Liberalni forum Heide Schmidtove že prehitel in se morajo bati za obstoj v parlamentu; to ni zasluga Schmidtove in tudi ne Liberalnega foruma, ki doslej še ni objavil kakšnega političnega programa, pač pa krivda Zelenih samih, ki se v samoumevalnih medsebojnih bojih sami vse bolj potiskajo v politični out. Demokracija znotraj stranke je potrebna, navzven pa je treba enotnosti.

Prvi korak k tej enotnosti so Zeleni storili v nedeljo, ko so Madlein Petrovič z večino

imenovali za prvo kandidatko za parlament in s tem – vsaj za enkrat – končali politične otročarije s tako imenovanimi rotacijami, ki politično javnost morda celo zabavajo, vendar je gotovo ne motivirajo za politično podporo.

Če se hočejo ohraniti ali – kakor je Petrovičeva samozavestno izjavila – celo zvišati število zelenih glasov in mandatov, kar bi bilo v interesu politične kulture v Avstriji, se bodo morali družbenopolitično čimbolj jasno opredeliti, in to pri vprašanjih, v katerih vlada politični konsenz med ostalimi strankami: Evropska skupnost, politika do azilantov in tujcev (kar vključuje tudi manjšinsko politiko), prometna politika. To so poglobljena vprašanja, v katerih se Zeleni lahko jasno in odločno razlikujejo od drugih strank in si tako pridobijo političen profil.

Kajti po vsej verjetnosti – če ne pride do nepredvidenega političnega potresa – bo tudi po prihodnjih volitvah prišlo do dolgočasne velike koalicije na čelu z bankirjem Vranitzkim; in pogubno in pošastno bi bilo, če bi se edina politična parlamentarna opozicija znašla v rokah skrajne in zmerne desnice, torej v rokah Haiderjevih svobodnjakov in Schmidtinih „liberalcev“. To bi namreč pomenilo „Lahko noč, Avstrija“ ter bon jour tristesse.

Zeleni za neposredne volitve županov

Ob odločitvi ustavnega sodišča, da so neposredne volitve županov protiustavne, je poslanka Stoisićeva v tiskovni izjavi opozorila, da se zavzema za demokratizacijo na občinski ravni. Meni, da je ob taki spre-

membu ustave treba vprašati tudi prizadete.

Pričakovati je, da se bo zdaj pričela široka diskusija o potrebi takega volilnega reda v vseh zveznih deželah.

Stoisićeva spet kandidira

Poslanka Zelene alternativne, pristojna za manjšinska vprašanja Terezija Stoisić, je prejšnji teden izjavila, da je za prihodnje volitve v državni zbor pripravljena ponovno kandidirati, seveda če jo bo na listo uvrstila njena stranka. Ob tem je ponovno kritizirala diskriminacijo dvojezičnih učiteljev v novelizaciji službenega zakona. Dejala je, da pristojni organi nameravajo varčevati

prav pri majhnih vsotah sredstev za dvojezične učitelje. Podprla je projekt večjezične trgovske akademije v Velikovecu in sklep o prostorski izgradnji Dvojezične trgovske akademije v Celovcu.

Za jesensko razpravo o proračunu je napovedala svoje zavzemanje za večjo finančno podporo večjezičnim projektom.

Slovenija za...
Temeljna izhodišča za poročilo:

Temeljna izhodišča:

1. Republika Slovenija je dolžna in poudarja interes, da po svojih najboljših močeh prispeva k vsestranskemu razvoju slovenskih narodnih manjšin v sosednjih državah, tudi v Republiki Avstriji.

2. Slovenske narodne manjšine so samostojni subjekt, tako glede odnosov do matične države Republike Slovenije, kot glede odnosov do države, v kateri se prizadevajo za najvišje standarde zaščite svojih pravic.

3. Republika Slovenija podpira pluralnost organiziranja Slovencev v zamejstvu in hkrati poudarja pomen skupnega nastopa, ne glede na politične in nazorske razlike, za uresničevanje skupnih ciljev.

A. 1. Odbor Državnega zbora za mednarodne odnose vselej podčrta pomen neposrednega političnega zastopstva predstavnikov manjšin v zakonodajnih telesih.

Izhajajoč iz prepričanja, da neposredno politično zastopstvo pomembno krepi samostojnost in vpliv manjšin pri uveljavljanju z javnimi zadevami, pozitivno ocenjuje ustavna načela in prakso na tem področju v Republiki Sloveniji.

2. Odbor meni, da je v interesu slovenskih narodnih manjšin, da se zavzemajo za uveljavitev pravice do neposrednega političnega zastopstva.

Slovenska oblast je odgovorna, da v dvostranskih odnosih s sosednjimi državami vselej opozori na ta problem in terja čimprejšnje in čimbolj celovite zakonske rešitve.

3. Odbor predlaga vsem organizacijam Slovencev v Republiki Avstriji, da si skupno prizadevajo za pravico do neposrednega političnega zastopstva na deželni in zvezni ravni.

B.1. Odbor Državnega zbora za mednarodne odnose bo temeljito preučil različne predloge in argumente, ki jih v razpravi o načinih in poteh uveljavljanja pravic in interesov slovenske manjšine v Zvezni deželi Koroški zastopata dve organizaciji: Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev.

2. Odbor meni, da bi morale zainteresirane organizacije koroških Slovencev v demokratični razpravi razvijati predvsem tiste elemente obeh različnih predlogov, ki so si skupni in lahko predstavljajo osnovo za uspešen konceptualni kompromis.

Stavba slovenskega parlamenta v Ljubljani

Komentar

Pomembno je, da je Republika Slovenija pričela s poglobljeno razpravo o položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Do konca leta bo Odbor za mednarodne odnose izdelal dokončno stališče. Prav tako je pomembno, da je odbor sprejel sklep o formiranju posebnega pododbora, ki bo podrobno spremljal odnose med Republiko Slovenijo in manjšinami v zamejstvu.

Odbor je jasno začrtal smernice, v katerih priznava pluralno organiziranost koroških Slovencev in se iz vidika osrednje slovenske prakse izreka za neposredno zastopstvo koroških Slovencev v zakonodajnih telesih. Zanimivo je bilo opozorilo enega od poslancev, da bi to lahko povzročilo avstrijsko zahtevo za neposredno zastopstvo staroavstrijske oz. nemške manjšine v slovenskem parlamentu.

Odbor je odklonil zahtevo, da naj bi Republika Slovenija dajala smernice za politiko koroških Slovencev. Za slovensko državo so manjšine v zamejstvu subjekt, ki morajo same oblikovati politiko in tudi same odločati o obliki svoje organiziranosti. To je bil jasen odgovor podpredsedniku NSKS Pippu, ki je zahteval političen poseg slovenske vlade v notranjepolitične zadeve manjšine. Čudno pa je, da prav zastopnik NSKS, ki je prejšnjemu sistemu očital vmešavanje v politiko koroških Slovencev, zahteva političen poseg slovenske države v politiko manjšine. Kako se časi spreminjajo!

Zanimivo je, da Odbor za mednarodne odnose ni obravnaval vprašanja slovenske narodne skupnosti na avstrijskem Štajerskem. Pravtako ni upošteval 7. člen ADP oz. pravno nasledstvo kot pravno osnovo za pravice slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Teze Odbora za mednarodne odnose služijo za pripravo temeljitega stališča slovenskega parlamenta. Ta bo imel še veliko dela, če bo hotel izdelati celovito, poglobljeno in predvsem strokovno utemeljeno stališče do položaja slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

-an

Sosvet

Predsedstvo Narodnega sveta na seji pretekli teden ni imenovalo novih članov sosveta za slovensko narodno skupnost. V utemeljitvi pravi, da so poprej potrebne demokratične volitve manjšinskega zastopstva. Kaj lahko sledi iz tega?

1. Urad zveznega kanclerja predlog NSKS, da naj sosvet deluje v stari zasedbi, lahko interpretira kot imenovanje starih članov NSKS in razpiše sejo za konstituiranje novega sosveta.

2. Urad zveznega kanclerja lahko sledi logiki NSKS in dopusti delovanje sosveta v stari zasedbi.

3. Urad zveznega kanclerja se lahko odloči za rešitev, ki jo je prakticiral ob primeru gradiščanskih Hrvatov. Kratkotrajno ne izplača finančnih podpor, dokler ne pride do konstituiranja na novo sestavljenega sosveta. V tem primeru društva in organizacije na Koroškem ne bi prejele podpore zvezne vlade.

4. Urad zveznega kanclerja lahko razpiše sejo za konstituiranje novega sosveta. Ker ena organizacija ne more blokirati konstituiranja sosveta, se pač konstituira s tistimi člani organizacij in strank, ki so pravočasno nominirale svoje člane.

ZSO se bo zavzela za konstituiranje novega sosveta, kot to predvideva zakon. ZSO noče prevzeti morebitne odgovornosti, da bi bila kulturna in druga društva oškodovana za podporo zvezne vlade.

NSKS utemeljuje svojo odločitev s tem, da naj bi politične stranke delegirale v sosvet „kompetentne“ predstavnike, na drugi strani pa nasprotuje razdelitvi mest med NSKS in ZSO v razmerju 4:4. Sprememba tega razmerja bi bila možna le, če bi avstrijski parlament spremenil Zakon o narodnostnih skupnostih oz. ustrezne odredbe. Vsekakor pa je treba spomniti na to, da je sosvet že pred več kot dvema letoma formiral pododbor, ki naj bi pripravil predlog za novelizacijo Zakona o narodnostnih skupnostih. Vodil ga je podpredsednik NSKS dr. Pavle Apovnik. V dveh letih ni pripravil nobenega predloga, zdaj pa se NSKS zavzema za spremembo Zakona o narodnostnih skupinah. Očitno pri NSKS levica ne ve, kaj dela desnica.

-an

Po poteh Domnove čete na Komelj

Približno 700 ljudi se je udeležilo štirinajstega pohoda, da se oddolži spominu dvanajstim partizanom, ki so padli na Komlju jeseni l. 1944 – seveda pa je bil pohod tudi prava rekreacijska prireditev.

Proti Komlju se je vila dolga kolona pohodnikov

Iz dveh izhodišč so pohodniki hiteli na Komelj – nekateri, bolj junaški, so vzeli pot pod noge izpred Lombarja, kot se po domače pravi Kolenikovi domačiji v Čirkovčah. Godba na pihala iz Žalca je prebudila še zadnje zaspanete, nekaj kalorij so vzeli vase z moštom in kruhom, potem pa se je staro in mlado (najmlajši je imel komaj tri leta) zapodilo v breg. Pravzaprav so bili to mladi in še maljši, če sodimo po vzdržljivosti in dobri volji. S krajšim postankom smo prišli do Pistotnikove gostilne. Osem avtobusov je uspešno puhalo izpušne pline po vijugasti in delno makadamski poti, pešci pa smo po gozdnih poteh prišli do cilja vrh Komlja pri Cimprcu, kjer stoji partizanski spomenik.

prišel po moritvi pri Apovniku k njim v hišo. Z okrvavljenimi škornji je stal na vratih in se pohvalil: „Danes smo pa kralji!“ Žele: „Od takrat naprej imam odpor do vsake uniforme.“

Na vrhu so si ljudje najprej oddahnili, se pozdravljali, požirek žganja je tu in tam pomagal do sape, potem pa je bila ob spomeniku maša. Župnik Alojz Kulmež je v svoji pridigi opozoril predvsem na pomembnost in nujnost odpora proti nacizmu, na žrtve, ki so spremljale pot v svobodo, in potegnil vzporednice z vojnami in grozotami, ki se dogajajo danes ne samo v bivši Jugoslaviji.

Moški pevski zbor „Foltej Hartman“ iz Pliberka pod vodstvom Boža Hartmana je

Ivan Dolničar, predsednik slovenske borčevske organizacije

med posameznimi govorniki, ki so se zvrstili po maši, ustvaril s svojim petjem svečano vzdušje, Franc Kuežnik pa je skrbel za brezhiben potek proslave s povezovanjem, zelo prizadeto pa je prebral tudi pesem Janka Messnerja „Očenaš koroških Slovencev“. Pozdravne in bodrilne besede so spregovorili tudi zastopniki raznih organizacij iz Slovenije in Koroške, med drugim tudi mestni svetnik Fric Kumer in predsednik ZZB Ivan Dolničar. V imenu ZSO pa je spregovoril dr. Wakounig.

Iz govora dr. Vladimira Wakouniga, tajnika Zveze slovenskih organizacij:

„... V zgodovini prebivalstva, ki živi na dvojezičnem ozemlju Koroške, je mnogo dogodkov iz polpreteklosti, ki niso deležni javnega političnega priznanja in splošno družbenega ugleda. V te dogodke, h katerim prištevamo vse, kar spominja na uporniško oz. partizanstvo gibanje, se zaleta-

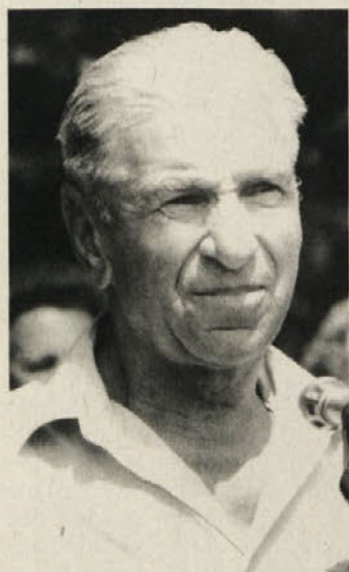
vajo predvsem koroško zgodovinske in krogi, ki se družijo z domovinskimi zvezami... Družba, ki izgubi odnos do vojnih in političnih žrtev, izgubi tudi čut za trpljenje, ker sta ji trpljenje in bol postala tuja. Izguba človeške orientacije je eden glavnih vzrokov, da se je avstrijska poveljna družba obnašala do žrtev in odporniškega gibanja prezirljivo. Ta izguba pa tudi ni dopustila, da bi se razvila kultura za miravno vzgojo.

... V Evropi, ki hoče biti nenasilna in humana, ne sme biti prostora za nacionalizme. Zato je absurdno, če nekateri danes mislijo, da sta avstrijski ali slovenski nacionalizem bolj človeška kot srbski ali hrvaški. Kdor meni, da se je za preživetje naroda potrebno ograevati od drugih, od tujcev, da je treba zidati narodno trdnjavo, mora vedeti, da ni na poti v Evropo, ki naj bi bila bolj človeška in bolj raznolika. Gradnja narodne trdnjave je restavracija stare, že poznane Evrope, tiste z zidovi, železnimi zavesami in hladno vojno... Humana, človeška je tista država, ki si je za merilo svojega agiranja izbrala nedeljivost človekovih pravic.“

S.W.

Tudi letos je na spominski svečanosti zapel pliberški zbor „Foltej Hartman“

Jurij Bojanovič, preživeli borec Domnove čete

Jurij Bojanovič, eden od treh borcev, ki so preživeli pokol pri Apovnikovi domačiji leta 1944, je pretresen ob stal na mestu zločina. „Tam, pri tistem drevesu, je padel Domen...“ Gospod Žele pa je pripovedoval, da ne bo nikoli pozabil, kako je kot majhen deček doživel žandarja, ki je

Mašo pred spomenikom padlim partizanom je opravil pliberški župnik Alojz Kulmež

Janko Messner:

Očenaš za koroške Slovence (odlomek)

Oče naš, poslušaj nas, svoje v temi tavajoče otroke, stori, da bo v naporih za naše življenjske pravice na tej zemlji najprej naša misel iskrena, najprej naše čustvo nesebično, najprej naš življenjski cilj srčna kultura! Stori, da bojo medčloveški odnosi najprej med nami tovariški, plemeniti! Da bo borba za naš vsakdanji kruh nesebična, brez komolčanja. Oče naš, varuj nas, da nas ne odplavi umazani tok Drave! Reši nas vsega hudega in vsega najhujšega: vseh naših nizkotnih prisilnih klečepalcev, vseh naših gostobesednih kulturniških prisklednikov, vseh naših puhloglavih priliznjencev, vseh naših osladnih častihlepnežev, politikantskih stremuhov in samovšečnih predstavniki hrenov, da se bo vsaj naš mladi rod s tvojo neskončno modrostjo rešil na njene bregove! Oče naš, stori za božjo voljo, da se ne bomo – v posmeh zdravi pameti – dali sami prešteti, registrirati, v nacionalni geto zapreti! Oče naš, usmili se svojih zanemarnjenih otrok, pokaži nam pot in stori, da se ne bomo ustrašili njene strmine!

KULTURNI KOTIČEK

Spominski pohodi

Namenjeni so pomembnim dogodkom iz preteklosti, ki se jih spominjamo na različne načine. Gre za nekakšno utrjevanje zgodovinskega spomina, krajevne, regionalne ali narodne zgodovine.

Spominski pohodi pa imajo lahko tudi globok pomen, če smo ob njih sposobni preučevanja zgodovinskih dogodkov v taki luči, da to ne obremenjuje vzgoje in izobraževanja, pač pa odpira možnosti za pozitivno gledanje na dogodke iz preteklosti. Kolikor gre seveda za spoznavanje demokratičnih zgodovinskih izkušenj.

Spominski pohodi med koroškimi Slovenci so od leta 1945 dalje v glavnem vezani na dogodek v času narodnoosvobodilnega boja. Z njimi se brez problemov identificira mnogo koroških Slovencev, in to ne samo tistih, ki so politično levo-liberalno opredeljeni. Med njimi je tudi mnogo vernih ljudi. To pa zato, ker je bila NOB na Koroškem eksistenčna nuja za narodno preživetje, ne pa ideološka opcija za drugačno družbo. Čeprav ne dvomim v to, da je včasih nekritična zaverovanost nekaterih koroških Slovencev v partizanstvo in povojno Jugoslavijo dajala videz plakatnega in površnega odnosa tudi do NOB, pa vendar ne moremo mimo tega, da Zveza koroških partizanov pravzaprav edina vestno skrbi za to, da danes sploh vemo, kje so pomembna

spominska obeležja iz naše polpreteklosti.

Zavedam se, da polpretekle zgodovine ni mogoče poenostavljati s samo zunanjimi manifestativnimi oblikami, s proslavami, odkrivanjem spomenikov. Toda tudi to je ena od možnosti, da se vprašanjem antifašizma posveti več pozornosti, več prizadevanj, da ne bi nacionalistični radikalizmi obvladali naše miselnosti in ravnanje. Žal s temi pojavi zgodovina ni opravila, zaostreno se širijo po vsej Evropi. Tega ne smemo podcenjevati. Spet se potrjuje, da je antifašizem nujen konstitutivni element v vzgoji današnjega časa – brez sramu in pritlikavega odnosa do zgodovine, ki smo jo sami doživljali in jo sami ustvarjali.

Spominski pohodi na Komelj, k Peršmanu, na Svinjo planino, spominske svečanosti v Svečah, Železni Kapli in druge naj torej še naprej pričajo o tem, da smo sposobni jemati zgodovino resno in da smo demokratično zreli, vsaj bolj kot tisti, ki s prezirom gledajo na to plat naše preteklosti.

Zadnji pohod po poteh Domnove čete na Komelj je bil še en primer, da take manifestacije lahko nekoliko prevetrijemo razmišljanja o sožitju za nove medčloveške odnose na osnovi prizadevanj za mir in takih konceptov, ki z nacionalizmi nimajo kaj skupnega (tudi v slovenskih vrstah).

Janko Malle

Knjige gradijo mostove

Mladi ljubitelji branja na Koroškem so letos že četrty sodelovali pri mednarodnem knjižnem kvizu v okviru Evropskega tedna knjige 1993 pod geslom „Knjige gradijo mostove“. Več kot trideset obiskovalcev Slovenske študijske knjižnice, starih od 9 do 16 let, je izpolnilo vprašalnik in tako dokazalo, da so prebrali lepo število mladinskih knjig. Tako so se tudi koroški slovenski otroci pridružili otrokom iz Nemčije, ostale Avstrije, Španije, Slovaške, Švice,

Hrvaške, Poljske, Rusije in Slovenije. V Slovenski študijski knjižnici, ki je v sodelovanju s Pionirsko knjižnico iz Ljubljane akcijo organizirala, smo 23. junija pripravili žrebanje. Izžrebanci so se lahko veselili knjig in slovenskih glasbenih kaset. Prvonagrajena Mira Trampusch pa bo lahko 17. septembra obiskala zaključno prireditev v Ljubljani. Vsi, ki so sodelovali, pa imajo še eno priložnost, in sicer pri žrebanju za mednarodno nagrado. M.D.

Pridni mladi bralci v Slovenski študijski knjižnici

Z otroške prireditve na dvorišču deželne hiše

Otroški mirovni festival

Prejšnji petek se je v dvorišču deželne hiše zbralo nad 250 nastopajočih otrok, ki so s svojimi plesi in pesmimi nastopali za mir po svetu. Ta nastop je bil višek v ciklu prireditev Otroškega mirovnega festivala v Celovcu. Geslo festivala je bilo Otroci gradijo mostove od

človeka do človeka in od dežele do dežele. Sodelovale so otroške skupine iz Švedske, Turčije, Italije, Poljske, Avstrije in Slovenije, iniciator pa je bila Otroška plesna skupina iz Celovca, za katero je ta festival njen prispevek k miru v svetu.

REPORT – bilanca TAK

TAK – Dvojezična zvezna trgovska akademija vedno bolj pridobiva na popularnosti. To je v preteklem letu ponovno dokazala z različnimi projekti, ki dokumentirajo raznolikost. Medtem ko nekateri menijo, da se ta šola šele rojeva, je že dosegla precejšnjo stopnjo zrelosti.

Pomembnost te šole se kaže tudi v tem, da se ljudje od vsepovsod zanimajo za ta šolski projekt. V Braziliji se celo ustanavlja šola, za katero bo zgled prav TAK v Celovcu. Med obema je nastala partnerska zveza z izmenjavo dijakov in izkušenj.

Prav tako so dijaki v projek-

tih obdelali aktualna vprašanja kot je npr. integracija v ES. S predavatelji iz alpe-jadranskega prostora, ki so predavali v italijanščini, se dijaki pripravljajo za gospodarski trg, na katerem se bojo lahko uvejavili.

Eden največjih problemov TAK je gotovo pomanjkanje prostorov, ki pa se bo verjetno rešil v šolskem letu 93/94 z dogradnjo dodatnih prostorov.

S tem bo dana možnost za razvoj šole in usposabljanje strokovnjakov, ki jih gospodarstvo že nujno potrebuje.

Letos je šola ponovno izdala poročilo Report, iz katerega smo povzeli te podatke.

Folklorna skupina lužiških Srbov na nastopu v Vrbi

Lužiški Srbi na Koroškem

Zadnji konec tedna so se z dvema nastopoma na Koroškem predstavili Lužiški Srbi.

Na povabilo KKZ, v okviru akcije „Avstrija-Evropa, stari predsodki, nove strukture“, je v soboto, 17. 7., v zdraviliščnem parku v Vrbi ob Vrbskem jezeru nastopil vaški ansambel Wudowor iz Lužic. Dan navrh, v nedeljo, pa se je predstavil še v Škocijanu v Podjuni.

V Vrbi se je v uvodu predsednik SPD „Drabosnjak“ s Kostanj, ki je bilo prireditelj nastopa, Hanzi Dragaschnig, zahvalil ansamblu, da je kljub dolgi poti iz Lužic, to je v vzhodni Nemčiji, prišel na Koroško. Spored ansambla je bil v bistvu razdeljen na dva dela: prvega so sestavljale pesmi in plesi, drugega pa predstavi-

tev kulture in literature Lužiških Srbov. Začeli so s kratkim plesom, katerega so seveda izvedli v noši Lužiških Srbov. Ta slikovita noša je njihov znak, da pripadajo k lužiško-srbskemu narodu, zato v njej tudi ob vsaki taki priliki nastopijo. Po tem plesu se je kanonik Martin Salowski, ki je skupino spremljal, na kratko zahvalil za povabilo. Nato je predstavil ansambel in tudi natančneje obrazložil, kje je domovina Lužiških Srbov. To je storil deloma tudi v nemščini, kar je predvsem ugajalo številnim nemškim turistom, ki so se mimogrede zaustavili. Za tem je nastopil še zbor s pesmimi različnih narodov.

Obiskovalcem je prireditev ugajala in lahko rečemo, da je večer uspel.

KULTURNE NOVICE

Koncert v Žitari vasi

ŽITARA VAS. V polno zasedeni avli ljudske šole je bil v nedeljo, 18. julija zvečer koncert, katerega je organiziralo domače SPD Trta. Nastopili so domači pevski zbor, cerkveni mešani pevski zbor Šentlipš, Plazniška dekleta in moški pevski zbor SPD Bilka iz Bilčovsa.

Ker je bila prireditev namenjena letoviščarjem, je povezovalc Pavli Štern med drugim precej obširno razložil tudi situacijo slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Dejal je, da so naši predniki že pred 1300 leti naselili to ozemlje in da slovenskega vpliva ni mogoče prezreti, saj o njem pričajo tudi krajevna imena ter imena rek in gora. Tudi vsebino slovenskih pesmi je predstavil v nemškem jeziku.

Sodeč po aplavzu so bili poslušalci s koncertom zadovoljni. Škoda le, da take prireditve običajno ne privabijo večjega števila tistih poslušalcev, katerim so pravzaprav namenjene.

T.G.

Poletni festival

GLOBASNICA. V soboto, 17. julija, so Koroški radio, dnevnik Kleine Zeitung in Športni klub Globasnica v velikem šotoru izvedli zabavno prireditev pod geslom Poletni festival Alpe-Jadran. Tudi sestav nastopajočih skupin je bil alpe-jadranski. Za zabavo so poskrbeli Die Buben, Čuki in Chainiell, program pa je oblikoval in povezoval Marjan Velik.

Raziskovalna delavnica

ŠENTJANŽ. Preteklo soboto se je pričela tako imenovana raziskovalna delavnica mladih iz Slovenije in Koroške. V njej je skupno štirideset mladih, dvajset jih raziskuje v Šentjanžu in okolici, ostali pa v Bilčovsu.

Ta akcija mladih je plod sodelovanja Zveze prijateljev mladine Slovenije in Slovenske prosvetne zveze v Celovcu ob strokovnem vodstvu Oddelka za etnologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Mladi in mentorji bodo akcijo zaključili v soboto, 24. t.m. z zaključno in zabavno prireditvijo v obnovljeni stari šoli v Šentjanžu, na kateri bo nastopil tudi popularni slovenski popevkar in pesmar Andrej Šifrer.

Na graški univerzi je zaključila študij slavistike

Tanja Kavčič

Iskreno ji čestitamo!

Vsako šolsko leto je Zvezna gimnazija za Slovence pobratena z enim od slovenskih prosvetnih ali kulturnih društev na Koroškem. Minulo leto je bilo v znamenju SPD „Borovlje“. Skupno so bili oblikovali akademijo gimnazije, dijaki pa so s pomočjo svojih profesorjev ter borovljskih društevnikov izdali brošuro o Borovljah. Ob jedači in pijači ter z izmenjavo simboličnih daril se je leto pobratenja izteklo pred kulturnim domom pri Cingelcu na Trati. Na sliki ravnatelj gimnazije dr. Reginald Vospernik in predsednik SPD „Borovlje“ Melhijor Verdel med profesorji in društveniki.

S.W.

Jezik je duša

JANKO MESSNER

Kritiku KSŠŠ na Dunaju!

Vladimir Smrtnik se v „Komentarju Našega tednika“ (2. julija t. l.) hujuje nad člani in članicami KSŠŠD, češ prejkaj „so bili študentje iznajdljivi in konstruktivno kritični, danes pa se pretežno ukvarjajo s tem, da preko (!) PUNTA napadajo osebe...“

Konstruktivno kritičen komentator si takšnega spodrs-ljaja ne bi smel dovoliti: „preko“ se ne reče, ampak p r e k, vendar v zapisanem stavku tudi „prek“ nima ničesar iskati! Ta je ali v vlogi prislova – prek položiti, prek se peljati – ali pa v vlogi predloga s pomenom „čez“ – š e l j e p r e k l e t a (čez leto) ipd. Napadati osebe preko kakega časopisa pa ne moreš, ker bi leteli tvoji napadi čez osebo (über die Person hinweg), ki bi jo rad zadel. Zato bi moral komentator zapisati (če je to res), da p o PUNTU ali s PUNTOM napadajo osebe... Ta napaka je v našem koroškem tisku nevarno razširjena, ali kaj se če, tistih, ki s persom skrbijo za zaton slovenske koroške kulture (= jezika) in zahtevajo za ta svoj vprašljivi posel celo subvencije z Dunaja in iz Ljubljane, se takšna pričujoča kritika tako ali tako ne prime... Prav tako omenjeni komentator neupravičeno očita klubašem pomanjkanje fantazije, ko pa njemu same-mu manjka samokritičnosti: „... ki poznajo osebne družinske razmere določenih klubašev...“ Svetujem mu, naj preve-de v nemščino tale stavek, da bo spoznal, kaj v resnici po-meni ta trpni deležnik glagola „določiti“. Tak Slovenec se naslanja na nemški „ein gewisser“, vendar ta ne pomeni nič drugega kakor n e k i, v množini pa „gewisse“ – n e k a t e r i. Saj vendar ne moremo tako govoriti: Določeni ljudje današnjih klubašev ne marajo! To se pove takole: N e k a t e r i ljudje klubašev ne marajo. „Tedad so nastale določene te-žave“ je po slovensko: T e d a j s o n a s t a l e n e k e t e ž a v e ali pa n e k a t e r e t e ž a v e... Posebno utrudljivo pa je komentatorjevo ponavljanje samostalnikov v zaporednih stavkih, ko da nikoli v življenju še ni slišal, da ima tudi slo-venščina – kakor drugi kulturni jeziki – ZAIMKE, to pome-ni besedno vrsto, ki stoji za ime (=samostalni), namesto imena (samostalnika), po nemško „Für-(Haupt)Wort, po latinsko pro-nomen. Takole piše: Brez pretiravanja ugo-tavljam, da se klub nahaja (!) v precejšnji krizi. Recepta, ki bi klub takoj popeljal iz teh težav... Tako pišejo prvošolci! Pa ne da je ta „kritik“ dunajskih študentov celo maturant Gimnazije za Slovence? Saj se mu ta stilistična cvetka ni pri-merila samo enkrat: „... klub ne bi zabredel v krizo, v kakršni je. Ob obletnici želim klubu, da bi...“ Tako si je kri-tik KSŠŠD sam izstavil potrdilo o tem, da je njegov jezik v precejšnji krizi, kajti „se nahaja“ ima v SP ničlo!

Šolska in splošna zgodovina

Tudi na območju slovenjegraške enote Zavoda za šolstvo Slovenije imamo šole, ki se kar uspešno lotevajo založniških podvigov. Dolga leta so bili značilni predvsem za srednje šole (še najbolj za slovenjegraško), ki svoja letna poročila, obogate-na z različnimi strokovnimi prispevki, pogosto izdajajo v knjižni obliki. Čedalje bolj jih posnemajo osnovne šole, ki so pri tem celo že iznajdljivejše. K temu so jih nekako same po se-bi napeljele projektne naloge, kot zanimiva ustvarjalna oblika šolskega dela, s katerimi so učenci ob svetovalni pomoči svojih učiteljev zbrali in opisali obilico kulturnega, zgodovinskega, narodopisnega, zemljepisnega in naravoslovnega gradiva.

Z dostojnimi poročili v ma-pah že nekaj let predstavljata svoje projektne dosežke os-novni šoli Mislinja in Dravo-grad. Slednja je v svojem zgo-dovinskem krožku pod vodstvom učiteljice Daniele Berglez vzorno obdelala ob-činsko zgodovino šolstva in svoje šole s podružnicami. Lani in letos sta ji že sledili osnovni šoli Slovenj Gradec in Šmartno. Čeprav so to naj-večkrat izdelki v tipkopisu z razmeroma slabimi fotoko-pirnimi preslikavami doku-mentov in slik, pa imajo pre-cejšnjo pričevalno vrednost.

Zares pravi, torej katalogi-zirani knjižni podvig je letos uspel osnovni šoli v Rad-ljah in njeni predmetni učite-ljici biologije Bredi Bubovni-kovi.

S šolskim medpredmetnim pristopom je z učenci zbrala in obdelala gradivo o zgodo-vini kraja Radlje ob Dravi, kot se ta pač kaže v zgodovini obeh radeljskih gradov in do-minikanskega ženskega sa-

mostana, ne nazadnje pa tudi v dvesto let starem radelj-skem parku. Prav zaradi tega je izid knjige podprla tudi ob-čina. Kot zvemo v mentorici-nem uvodu, je vse gradivo nastalo v letu 1992, ko so v Radljah praznovali 850-letni-co kraja. Knjigi je naslov Ra-deljski park z grajsko prista-vo in samostanom.

Lahko torej ugotovimo, da gre dejansko za širšo zgodo-vinsko, zemljepisno in nara-voslovno predstavitev Ra-delj. Prva vsebinska sklopa zavzemata kar polovico 152 strani obsegajoče knjige, ve-likosti 24 x 16,5 cm, tako da je njen naslov celo preskromen. Ker pa avtorica ni zgodovinarica, seveda ne gre za kakšno nova dognanja, pač pa le za kolikor toliko pregleden povzetek številnih navedenih virov. Podrobneje so opisani samostan (1215 – 1782) in v njegovem okviru ena najstarejših lekarn v Slo-veniji s prvo znano farma-cevtko in zdravnico Ksave-

rjo Kremsovo, ki je tam de-lovala v letih od 1694 do 1732.

Največ pozornosti je namenjeno spodnji graščini, ki je nastala okoli l. 1700 iz prejšnje pristave in je še da-nes, tudi po zaslugi radeljske gozdne uprave za razliko od samostana, odlično ohranje-na. Za nas je zanimiv zlasti navedek, da je tu po letu 1945 nekaj časa delovala gospo-dinjska šola – žal brez natanč-nejših podatkov – ter dve leti osnovna šola.

Druga polovica knjige pri-naša podroben opis znamenit-tega angleškega grajskega parka. Kot že vseskozi tu še zlasti pridejo do izraza odlič-ni barvni posnetki Foto stu-dia Anka, ki je enako uspe-šen z zgodovinskimi posnet-ki, kar še posebej velja za ohranjene Schojeve kipe na samostanskem Križevem potu iz leta 1724.

Na koncu najdemo še dober povzetek v nemščini in slovarček neznanih (rastlins-kih) izrazov, kjer sicer ne ver-jamemo, da mednje sodi tudi beseda storž. Zares hudo in knjigi v veliko škodo pa je, da so v njej tako rekoč ne-oprostitljive slovnične, pravo-pisne in – sicer redkeje – podatkovne napake. To pa kaže, da se šola premalo za-veda javnega kulturnega po-mena knjige.

Franček Lasbaher

Slovenija odprta za umetnost

Nekako pod tem imenom oz. angleško Slovenia open to the Art bodo v občini Ilirska Bistrica potekale tri slikarske kolonije, in sicer v Sinjem Vrhu, Snežniku in Begunjah. Nanje so povabljeni umetniki iz enajstih dežel. Iz Avstrije so-delujeta poleg Franca Berger-ja, Roberta Priminga in Huga Wulza tudi slovenska likovna umetnika Rudi Benetik in Va-lentin Oman. Kolonije organi-zirajo predsednik slovenskega umetniškega društva Klavdij Tutta, Andrej Brodnik od Eka-Art, grafične dejavnosti d.o.o. in umetnik Martin Av-senik.

Letno poročilo slovenske gimnazije

Privlačno in pregledno je let-no poročilo Zvezne gimnazije za Slovence z navedenimi ime-ni dijakov in profesorjev, predvsem pa tudi z orisom zu-najšolskega delovanja. Za smeh so poskrbeli dijaki sami, ko so opisovali svoje sošolce ali pa svoj šolski vsakdanjik. V njem je tudi zapisano, da je le-tošnje 31. maturo opravilo 36 dijakov, dva pa jo bosta, tako upamo, jeseni.

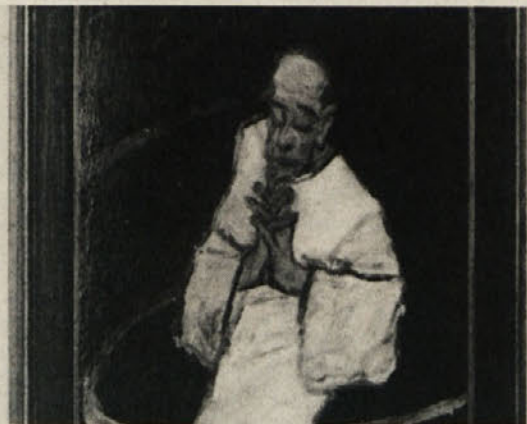
Poročilo prinaša statistični pregled šolskega delovanja, besede ob smrti bivšega ravnatelja gimnazije dr. Pavleta Za-blatnika, teme maturitetnih nalog, prikaz projekta o Bo-rovljah, šport, ekskurzije, umetnost in znanost.

Bernik v galeriji Rožek

V Rožeku je bila v soboto spet vernisaža, tokrat enega najbolj znanih slovenskih sli-karjev Janeza Bernika. Žal se otvoritve slikar ni udeležil, kar pa ne zmanjšuje občudovanja in navdušenja nad njegovimi deli. Impresivna so njegova olja in asketska atmosfera slik, da človek težko odvrne pogled od njih. Poduhovljeni

liki, polni bolečine in hkrati vztrajanja.

Bernik bo imel v tej sezoni na Koroškem kar tri razsta-ve; poleg v rožeški so njegove grafike na ogled v galeriji v Li-bučah, avgusta pa bo razstavl-jal v Hiši umetnikov (Kün-stlerhaus) v Celovcu. Razstavo v Rožeku si lahko ogledate do 29. avgusta.

Knjigarna Drava-Naša knjiga
Paulitschgasse 5-7, 9020 Celovec

išče za delo v knjigarni
vajenca/vajenko
za knjigotrštvo

Pogoji: znanje slovenščine in nemščine
Interesenti/ke naj se oglasijo v knjigarni
ali po tel. 0463/ 55464

Datum	Kraj	PRIREDTVITVE	Prireditelj
Sreda, 21. 7. 20.00	Hotel Petzenköning	Lutkovno gledališče	Občina Bistrica pri Pliberku
Sreda, 21. 7. 20.00	v samostanu v Dobri vasi	Koncert Slovenskega okteta Ob slabem vremenu v avli glavne šole	Kleine Zeitung in Dobroslavice novice
Petek, 23. 7. 20.30	v kulturnem domu v Šentprimozu	Kulturni večer Nast.: Otroški zbor SPD „Danica“, MoPZ SPD „Trta“, MePZ SPD „Danica“	SPD „Danica“
Sobota, 24. 7.	v gostilni Jamnik v Konovecah	Hobby – umetniška razstava	Občina Bistrica pri Pliberku
Sobota, 24. 7. 16.00	v stari šoli v Šentjanžu	Zaključna prireditev s predstavitvijo dela, razstavo, kulturnim programom in družabnim srečanjem v okviru raziskovalne delavnice Nastopil bo Andrej Šifrer!	SPZ
Sobota, 24. 7. 20.30	v gl. šoli v Železni Kapli	„Zveneča alpska dežela“ koncert; nast.: Schwarzauler Dimdin s Štajerske, kvartet „Kralj Matjaž, Sängerrunde Sommerau“	
Sobota, 24. 7. 20.30	v farni dvorani v Globasnici	Koncert pred turnejo po Ameriki nast.: MePZ „Peca“ in folklorna skupina	SKD „Globasnica“
Nedelja, 25. 7. 9.00	izpred gostilne Riepl na Lužah	Pohod k Sv. Ani (v Sloveniji) preko Luž v Koprivno	SPD Zarja Slov. plan. društvo
Nedelja, 25. 7. 14.00	pri Culechnarju v Zg. Rutah pri Radišah	Tekma koscev	SPD „Radiše“
Nedelja, 25. 7. 11.00	na campu pri Wernigu na Kočuhli	Matineja z MoPZ „Vaščani pojo“ iz Bilčovsa	Družini Wernig, Kupper
Ponedeljek, 26. 7. 10.00 do 31. 7.	v Mladinskem centru na Rebrci	Teden mladih umetnikov s priznanimi likovnimi ustvarjalci; prijave na KKZ, tel. 0 46 3/51 62 43 Cena za polni penzion: 900 šil.	KKZ
Sobota, 31. 7. 20.30	pri Košarju na Gori	„Domač večer na horici“ Sodelujejo: „Vaščani pojo“, folklorna skupina Triglav z Jesenic, „Die fünf Gaitaler“	„Vaščani pojo“

RAZSTAVE

CELOVEC

– **Hiša umetnikov, velika galerija** – Monika Sonnberger – Nove slike; mala galerija – Nane Zavagno; avstrijska galerija: Peter Rataitz – Mutant 1973/84, Beneški položaj, Frizer 1991; (do 31. 7.)

TINJE

– **Dom v Tinjah** – razstava del Stanka Sadjaka.

VRBA

– **Casino Hotel Mösslacher** – Max Gangl – Skulpturen im Freiraum (do 31. 9.)

SEMISLAVČE

– **Galerija Rožek-Šikoronja** – razstava del Janeza Bernika (do 29. 8.)

LIBUČE

– **Galerija Falke-Kuhn** – razstava grafik Janeza Bernika

Prijateljstvo med Slovenijo in Hrvaško odloženo

ZAGREB, LJUBLJANA. Odnosi med Slovenijo in Hrvaško so po zapletih v zadnjem tednu doslej na najnižji stopnji. V času, ko je slovenska vlada že pripravila predlog meddržavnega sporazuma o medsebojnem prijateljstvu, ki je predvsem pri nacionalni desnici sprožil precej razburjenja, češ da je zametek konfederalne pogodbe med Slovenijo in Hrvaško, so na Hrvaškem storili še dve neprijetni potezi. V Buzetu v Istri so zasedli pivovarno ljubljanskega Uniona, na Reki pa obrat postojnskega kmetijsko-gozdarskega podjetja. Na odločen protest slovenskega zunanjega ministrstva so v Zagrebu najprej molčali, po umiku predloga o medsebojnem prijateljstvu iz razprave v odboru za mednarodne odnose slovenskega parlamenta pa so reagirali prizadeto in ogorčeno. Hrvaški premier Nikica Valentić je napovedal zaostrovanje odnosov s Slovenijo. Med drugim je napovedal radikalizacijo pro-

blema hrvaških varčevalcev pri Ljubljanski banki v Zagrebu – gre za 530 milijonov dolarjev, nadalje mednarodno arbitražo za določitev meddržavne meje v Piranskem zalivu, odločnejše zahteve Hrvaške za Trdinov vrh na Dolenjskem, za mejni prehod v Sečoveljah, ki so ga Hrvati protipravno gradili na doslej še nikogaršnji zemlji, pa je obžaloval, da je gradnjo ukazal ustaviti.

Čeprav je res, da je Sloveniji ob stalnem poseganju po slovenskem premoženju na Hrvaškem že nekoliko prekipevalo, pa so v ozadju umika sporazuma tudi mednarodni vzroki oz. zelo slab mednarodni ugled Hrvaške. O tem je dr. Dimitrij Rupel, prejšnji zunanji minister, dejal, da Slovenija ne more sklepati prijateljstva z državo, ki jo mednarodna skupnost označuje kot agresorja v Bosni in Hercegovini in kateri prav zaradi tega že grozijo mednarodne sankcije.

Da, za Slovenijo; Ne, za Hrvaško

BONN, WASHINGTON. Hrvaški premier Nikica Valentić se je prejšnji teden zelo razočaran vrnil z obiska pri nemških bančnikih. Jasno so mu namreč povedali, da niti Svetovna banka niti Mednarodni denarni sklad Hrvaški nista pripravljena odobriti niti dolarja posojila, dokler se ne bodo končali spopadi med Hrvati in Muslimani v BiH. S tem mednarodna skupnost že dejansko izvajata tihi embargo proti Hrvaški, ki je računala vsaj s 400 milijoni dolarjev posojil, nujno potrebnih za preživetje in ohranitev nekaterih najbolj osnovnih funkcij.

Sloveniji gre v tem oziru veliko bolje. Prejšnji četrtek ji je svet guvernerjev Svetovne banke v Washingtonu odobril 80 milijonov dolarjev ugodnega kredita z odločilnim rokom odplačevanja pet let. Kredit je namensko dodeljen za pospešitev privatizacije in prestrukturiranje gospodarstva, prvi obrok pa bo sproščen že v septembru t.l. Nadalje ima Slovenija po podpisu pogodbe z Evropsko skupnostjo vse možnosti za pridobitev njenih kreditov oz. posojil Evropske banke, obljubljena pa ji je tudi finančna pomoč Sklada za socialno pomoč Sveta Evrope.

JE Krško vsaj še deset let

KRŠKO. Protestniki proti jedrski elektrarni bodo ponovno razočarani. Komisija strokovnjakov je po naročilu slovenskega ministrstva za energetiko izdelala podrobno analizo o jedrski elektrarni in v njej ugotovila, da bi bilo vsako zapiranje elektrarne prej kot v desetih letih nesmotrno. Na osnovi tega je državni sekretar za energetiko Boris Sovič že izjavil, da bo slovenskemu parlamentu predlagal ponovno razpravo, ki naj bi upoštevala to najnovejšo analizo.

Samo zapiranje nuklearke je dolgoročen in izredno drag proces. Slovenijo bi po ocenah strokovnjakov stal kar okrog

dve milijardi dolarjev, ki pa ji jih le-ta nima. Nadalje se je pri tem treba ozirati tudi na Hrvaško, solastnico elektrarne, ki pa je še bolj kot Slovenija odvisna od elektrike iz Krškega, saj je njen elektro-sistem v razsulu, po vsej državi, razen v turistični Istri, pa so velike redukcije toka, v Dalmaciji tudi po deset ur dnevno. Z ozirom na stanje v slovenskem gospodarstvu in neodvisnosti zapiranja JE s Hrvaško bo slovenski parlament izvedenska mnenja upošteval in delovanje nuklearke podaljšal do izteka njene „življenjske“ dobe.

J. R.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Sreda, 21. 7. Glasbena sredo.
Večerna 21.05 – 22.00 J. Brahms: Sonata za violino in klavir op. 106. – Interkulturni pogovor ob izidu knjige „Die Geographie des Menschen“

Četrtek, 22. 7. Rož – Podjuna – Zilja.

Petek, 23. 7. 20. Grafični bienale v Ljubljani – Meka likovne umetnosti: Benetke

Sobota, 24. 7. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 25. 7.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (dr. Miroslav Ostravsky).

18.10–19.00 Za vesel konec tedna.

Ponedeljek, 26. 7. Poletni pogovor: bilanca dela manjšinskega govornice ZAL v parlamentu

Torek, 27. 7. Partnerski magazin

Mladina k besedi!

Kreativni dnevi za napredno mladino, ki

* bo oblikovala video-performance o koroških Slovencih

* se želi srečati z mladino evropskih manjšin

Kraj: Bilčovs, pri Korenu
Čas: od 26. do 28. 8. 1993

Prireditelj: Politično upravna akademija

Prijave oz. nadaljnje informacije: 0463/512528-28

POLITIČNO
UPRAVNA
AKADEMIJA

Politično upravna akademija
razpisuje delovno mesto

tajnice/tajnika

Delovno področje izobraževalnega društva: priprava in organizacija seminarjev, tečajev, predavanj; mladinsko delo, izdaja brošur in knjig, etc.

Pogoji: Dobro obvladanje slovenščine in nemščine, zanimanje za narodnopolitično delo in organizacijske sposobnosti

Nudimo: Samostojno delo, nadaljnje izobraževanje in primerno plačo

Pismene prijave z življenjepisom pošljite do 31. julija:
PUAK, 10. Oktoberstr. 25/II, 9020 Celovec

Slovenski vestnik čestita!

Elizabeti in Francu Schaubu za 50. rojstni dan in 25. obletnico poroke;
gospodu **Fridiju Ogrisu-Znidarjevemu** iz Brance vasi pri Bilčovsu za 61. rojstni dan čestitajo Vaščani;
Društvo upokojencev iz Podjune čestita **Ani Schliefnig** iz Kazaz, **Jakobu Wastlu** z Metlove in **Jakobu Potočniku** iz Goselne vasi;
k dvojnemu 60. prazniku gospodu **Alexu Mucherju** z Metlove;
gospodoma **Rudiju** in **Jernejju-Mlečnikovima** s Kota k skupaj 116-letnici;
Društvo upokojencev v Pliberku čestita **Igorju Krautu** z Bistrice, župniku **Valentinu Zaletelu** iz Vogrč, **Metki Bricmanovi** iz Strpne vasi, **Valentinu Čebulu** iz Šmihele, **Jakobu Hirnu** iz Gornje vasi, **Ani Perč** iz Štebna in **dr. Jožku Rutarju** iz Škocijana;
gospe **Margareti Woschitz, Pesterčevi** mami iz Doljne vasi pri Šmarjeti v Rožu k osebnemu prazniku;
gospe **Heleni Pasterk-Tavčmanovi** iz Lobnika pri Železni Kapli za jubilejni praznik;
gospodu **Henriku Pavliču** z Obirksega za rojstni dan;
gospodu **Fricu Šrancu** iz Nonče vasi za god in rojstni dan;
gospodu **Oswaldu Wrienzu** iz Vinogradov za 54. rojstni dan;
gospe **Anči Grubelnik** iz Lobnika pri Železni Kapli za rojstni dan;
gospe **Antoniji Kulmež** s Suhe za 65-letnico;
kolegu **Marjanu Feri** iz Dobrle vasi za 35. rojstni dan.

Nagrada za agrarno trženje

Servisni oddelek za agrarni marketing pri Kmetijski zbornici razpisuje nagradni natečaj, ki je dotiran s 150.000 šilingi. Pripravili naj bi tržne iniciative na agrarnem področju. Razpisane so tri nagrade:
– za najboljše sodelovanje med industrijo, obrtniki, trgovci in gostilničarji s kmetijstvom (50.000 šilingov);
– za najbolj uspešno kmečko

zvezo (delovno skupnost, skupno iniciativo 50.000 šilingov);
– za kmete, ki se nadpovprečno ukvarjajo s trženjem svojih pridelkov 50.000 šilingov.

Podrobnejše informacije prejmete na Servisnem oddelku za agrarni marketing pri Kmetijski zbornici. tel. 0463/58 50 258.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage
Marjane Kunčič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Lepa hvala prečastnim g. Lorenzu Kasslu, g. Dušanu Česnu, g. Hanzeju Dersuli in g. Jožetu Andolšku za prisrčne poslednje besede in lepo opravljen obred. Zahvaljujemo se gospodu dr. Antonu Feinigu za ganljivo petje in orgljanje ter družini Habernik za vodenje molitev. Hvala za poklonjeno tolažilno cvetje, darove za kulturni dom v Tinjah, pomoč in tolažilne besede ter izrečena in pisna sožalja.

Družina Kunčič

IZ JESENIŠKEGA KOTA

Pomladanski koncert orkestrrov iz treh dežel

Na Jesenicah je bil v soboto, 26. junija, pomladanski koncert pihalnih orkestrrov treh dežel, na katerem so pod pokroviteljstvom skupščine občine Jesenice nastopili Železniška godba na pihala pod taktirko Johana Eggerja iz Podkloštra na avstrijskem Koroškem, Filharmonični orkester pod vodstvom Angelia Fontanelia iz Bagnarola v Italiji ter Pihalni orkester jeseniških železarjev, katerega dirigent

je Matjaž Šurc z Jesenic. To je bil že sedmi tovrstni pomladanski koncert (drugi na Jesenicah), v teh letih pa so se po besedah predsednika SO Jesenice dr. Božidarja Brudarja med godbeniki spletli topli človeški odnosi, ki se prenašajo tudi na druge prebivalce, to pa lahko posredno vpliva na pripravljenost za sodelovanje tudi na drugih področjih.

Lojze Kerštan

Godbeniki iz Podkloštra med parado orkestrrov na Jesenicah.

V ljubljanskih Križankah 41. Mednarodni poletni festival

V soboto, 17. julija, se je začel v ljubljanskih Križankah 41. Mednarodni poletni festival. Otvoritev je bila karseda slavnostna, saj je tercet trobent Orkestra slovenske policije z obzidja Križank že pol ure pred začetkom vabil publiko, da zasede svoja mesta. Obiskovalke so ob prihodu dobile nageljčke, vsi skupaj pa v pavzi čašico rujnega vinca, z ljubljanskega gradu pa je noč razsvetljeval ognjem. S pozdravi direktorja festivala Vladimirja Vajde, mestne sekretarke za kulturo Branke Lovrečič in slovenskega ministra za kul-

turo Sergija Pelhana je bil 41. ljubljanski festival uradno odprt. Ob slovesnosti so bili prisotni tudi predsednik republike Milan Kučan s soprogo, ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar, več slovenskih ministrov in ljubljanski župan Jože Strgar.

Gostujoči simfonični orkester Radio-Televizije Luxemburg je dirigiral avstrijski dirigent Leopold Hager, rojen v Salzburgu, kjer je bil do l. 1981 tudi šef dirigent simfoničnega orkestra Mozarteum. Pozorno smo prisluhnili izvedbi Straußovega „Delirija“ valčka in obeh valčkov iz Straußove opere „Kavalir z rožo“, katere že zelo dolgo ni bila na repertoarju ljubljanske opere. Dirigent, vaje svetovnih odrov, je izvel iz odličnega orkestra pomembna dinamična nasprotja. Drugi del koncerta je bil namenjen skladbam francoskega skladatelja Mauricea Ravela. Alborado del gracioso je zelo temperamentna, ritmično punktirana skladba, v kateri so se odlikovali vsi člani orkestra. Večer so gostje zaključili z izvedbo Ravelovega La Valse, s katerim je orkester z iskrivo izvedbo predstavil visok poudarjalni nivo.

V ponedeljek, 19. julija, je bila v Križankah prazna noč novega slovenskega musicala skladatelja Bojana Adamiča „Snežuljčica“, ki ga je napisal za svoj osemdeseti rojstni dan lani kot darilo mladi slovenski generaciji. Musical je izvajal pihalni Orkester slovenske policije pod vodstvom dirigenta Milivoja Šurbka. Ponovitev bodo še 24. in 25. julija. O tem, za slovensko kulturo pomembnem dogodku, bomo še poročali.

Lovro Sodja

A.I.D.L.C.M letos v Poljčah

„Mednarodno združenje za zaščito ogroženih jezikov in kultur“ – AIDLCM –, ki se že četrto stoletja zavzema za jezikovne in kulturne pravice ogroženih skupnosti, bo imelo letos svoj kongres v Poljčah pri Begunjah v Sloveniji. Kongres bo potekal od 29. julija do 1. avgusta v Republiškem centru pod pokroviteljstvom sekretariata za Slovence po svetu in slovenskega PEN kluba. Kot je bila doslej navada, so tudi tokrat poleg članov združenja vabljeni predstavniki tako imenovanih manjšin, prijatelji in vsakdo, komur je pri srcu vprašanje obvarovanja jezikovnih identitet.

Tokrat bo tema kongresa „Za novo jezikovno etiko v Evropi“, o kateri bo spregovoril predsednik združenja prof. Jordi Costa, s tem v zvezi pa bo niz poročil o sedanjem položaju

ju raznih jezikovnih skupnosti. K temu delu srečanja so vabljeni s 15 minutnimi referati seveda tudi nečlani združenja.

V svojih prizadevanjih je to mednarodno združenje zborovalo tudi v Celovcu, Trstu in v Beneški Sloveniji, zato je slovenski javnosti dobro znano, odločilo pa se je, da bo imelo letos svoj kongres v slovenski državi zato, da s svojim moralnim ugledom potrdi reševanje manjšinskega vprašanja v Sloveniji.

Stroške potovanja in bivanja poravnava vsakdo, član ali nečlan, sam. Za dodatne informacije sta na razpolago dva naslova. V Sloveniji: Stane Stanič, Cigaletova 5, Ljubljana, telefon in fax 061/126158. V Trstu: Boris Pahor, Salita Contovello 23, telefon: 40422082 in 40425048.

TRIBUNA BRALCEV

Reakcija

Spoštovani gospod dr. Miran Zwitter!

Slovenski mediji so objavili Vaše pismo s pomisleki glede slovenske uradne politike do vprašanj slovenske manjšine na Koroškem. Pomisleke je deloma sprožil tudi zapis Kleine Zeitung iz tiskovne konference predsednikov Klestila in Kučana na Osojah, dne 6. 7. 1993. Kleine Zeitung je namreč povzel le del odgovora na eno od vprašanj, vezanih na manjšinsko problematiko, ki pa jih je bilo kar nekaj. Zato dovolite, da Vam in Vašim sonarodnjakom posredujemo iz posnetka še nekaj misli in odgovorov predsednika Kučana, ki so bile prav tako izrečeni na tej tiskovni konferenci in ki bodo morda pokazali, da so nespornost odveč.

„Dobri odnosi med državama omogočajo reševanje konkretnih vprašanj, ki jih nosi s seboj življenje, tudi problema slovenske manjšine na Koroškem. Kot smo ugotovili, ni nobenega razloga, da ne bi načelna stališča glede ureditve položaja manjšin, za katere se v evropskih razsežnostih zavzemata Avstrija in Slovenija, konkretizirali tudi na položaju slovenske manjšine. V Sloveniji in Evropi so se zgodi-

le pomembne spremembe, ki utemljejejo optimizem, da bo prišel čas, ko bo tudi celovški župan s ponosom dejal, da je župan mesta, v katerem živijo tudi Slovenci.“

Predsednik Kučan se je ob tem pridružil mislim predsednika Klestila, ki je v nastopu v Spittalu potrdil, da je za ohranitev manjšine potrebna ne samo enakopravnost, ampak priznanje posebnega položaja in posebne zaščite, in to ne samo zaradi manjšine in odnosov s Slovenijo, ampak predvsem zaradi zavarovanja lastne demokratične države.

O konkretnih problemih, na katere opozarja slovenska manjšina v Avstriji in o katerih je tekla beseda v Osojah, je poročal tudi Kleine Zeitung. „Stvar avstrijske države je, da je dejal predsednik Kučan, da skladno s svojo demokratično ureditvijo in demokratično zaveznanostjo najde v sodelovanju s slovensko manjšino najustreznejše rešitve za konkretna odprta vprašanja.“

Skrb matice za položaj in probleme pa se navsezadnje kaže tudi v tem, da je predsednik Republike Slovenije pred odhodom v Avstrijo sprejel predstavnike obeh organizacij koroških Slovencev.

S spoštovanjem,
generalni sekretar Urada
Predsednika Republike
Marjan Šiftar

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokojence 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

V petek start v novo sezono

Za nogometne klube v koroški ligi, posebno pa še za SAK, ki je odigral tudi kvalifikacijske tekme, ni bilo oddiha. Ob koncu tega tedna pa se znova začne lov na točke, teden navrh pa so na vrsti tudi že nogometaši podlig in ostalih razredov.

15. julija ob polnoči se je končal prestopni rok nogometašev. Okrepili so se predvsem klubi v deželni ligi, a tudi klubi v nižjih razredih so po svojih možnostih skušali pridobiti mlade nadarjene igralce ali pa izkušnje „stare zajce“.

Slovenski atletski klub je kot dvakratni koroški prvak pod velikim pritiskom, čeprav odborniki skušajo ta pritisk zrahljati in si za cilj prihodnje sezone postavljajo osvojitve 3. mesta.

SAK se številčno sicer ni okrepil, pridobil pa je kvalitetnega napadalca **Dinka Vrabaca**, ki je doslej igral v I. slovenski ligi in ki naj bi nadomestil Grössa. Poleg tega se je od Globasnice vrnil mladi **Simon Sadjak**, od Vetrinja pa je prišel 16-letni vratar **Markus Janesch**.

Klub pa so tokrat zapustili: Miha Kreutz (Globasnica), **Erwin Galo**, **Marko Wieser** (Pliberk) in **Hans Gröss** (Wernberg).

Moštvo SAK: Adi Preschern, Heinz Wastian, Markus Janesch, Rade Savič, Lojze Franc in Simon Sadjak, Gerhard Pappler, Robert Zankl, Marjan Sad-

jak, Ivan Ramšak, Christian Wölbl, Točni Blajs, Marjan Šmid, Boris Popović, Manfred Hober, Hermann Lipusch, Mario Buchwald, Dinko Vrabac;

Športni vodja: Prof. Branko Elsner.

Trener: Dr. Ivan Ramšak

Trener golmanov: Ljubisha Dalanović

Glavni sponzor: Posojilnica Zveza bank

WAC:SAK

v petek, 23. 7. 93
ob 18.30
v Wolfsbergu

to vsekakor veliko športno doživetje.

Pod 8-Pliberk

(trener Pavle Stekl) Najmlajši iz vrst SAK so zmagali na vseh turnirjih in postali v svoji skupini prvi.

Pod 8-Celovec

(trener Sigi Hobel) Tudi v Celovcu so jeseni '92 pričeli z ekipo pod 8 in dosegli lepe uspehe. Najmlajši so še vedno z navdušenjem pri stvari, kar je za trenerja najpomembnejše.

Pod 10-ASV/SAK

(trenerja Rade Savič in Walter Koch) 10-letni nogometaši so v svoji skupini nadigrali vse svoje nasprotnike in

Naraščaj SAK

Preden nas bodo spet povsem prevzeli rezultati in tekme „velikih“, še na kratko pogledimo, kako so se v pretekli sezoni odrezali mlajši, torej naraščaj SAK.

Pod 19

(trener Jože Fera) Na končni lestvici so zasedli 5. mesto. M. Buchwald, B. Popović in F. Sienčnik so trije igralci, ki so v času tekmovalj „povohali“ tudi že v prvo moštvo.

Pod 16

(trener Janko Woschitz) Varovanci Janka Woschitza so dosegli izvrstno 2. mesto. V sezoni so izgubili le dvakrat, precejšnje število igralcev pa se bo jeseni vključilo v moštvo pod 19.

Pod 14

(trener mag. Mirko Oraže) Igralci „pod 14“ so igrali v jakostni skupini vzhod ter tam dosegli izvrstno 3. mesto. Roman Oraže in Albin Kesselbacher pa sta bila vključena tudi v koroško reprezentanco U 14.

Pod 10-Pliberk

(trener Silvo Kumer) V 26 tekmah je moštvo zbralo 42 točk in doseglo

Florijan Sienčnik

2. mesto. Skupaj s celovškimi sovrstniki so za veliko noč sodelovali na velikem mednarodnem turnirju v Angliji. Za mlade nogometaše je bilo

končali prvenstvo na prvem mestu. Prav tako prepričljivo so dosegli naziv koroškega prvaka (SV je poročal v števil. 26.)

Športni dan v Železni Kapli

Športna sekcija SPD Zarja je preteklo soboto na igrišču v Železni Kapli pripravila **2. športni dan**. Sodeloval je lahko prav vsak, discipline pa so bile izbrane tako, da so jih zmogli tudi vsi tisti, ki se sicer športno ne udeležujejo kaj dosti. Tako je nastopilo kar 62 tekmovalcev, med njimi razveseljivo veliko šolarjev in mladincev. Prireditelj je štela tudi k društvenim rekreacijskim igram (oz. deseteroboju) in je povsem izpolnila namen.

Po pregledu izidov oz. pri razdelitvi nagrad pa smo lahko ugotovili tudi vrsto odličnih športnih dosežkov. Tako je Franci Ošina s 7.89 dosegel najhitrejši čas pri teku na 60 metrov, pa tudi predsednik Zarje Jože Blajs je bil z 8.46 še zelo hiter (zato

pa so ga pri nogometu grabili močni krči). Najdalje je 5-kilogramsko kroglo sunil Konrad Blajs (12,10 m), ki je tudi v seštevku treh poizkusov dosegel največjo daljino (34,70 m). Le malo je zaostal Zdravko Smrtnik (34,35 m) in mladinec Miloš Blajs, ki je 3-kilogramsko kroglo vrgel 36,35 m daleč, Christina Kulterer pa je bila najmočnejša ženska (25,05 m). Pri metanju v cilj se je najbolj izkazal Franci Oraže (25 točk), pri ženskah pa je najbolje zadela Roswitha Kuchar (20 točk).

Najbolj precizno je streljal enajstmetrovke Hanes Oraže, Jožica Storgl pa bi ga skoraj še prekosila. Vsak tekmovalci je nastopil v 6 disciplinah, v skupinah pa so zmagali:

šolarji/šolarke (do 10 let): 1. Christian Petschnig, 2. Gregor Blajs, 3. Marko Ošina;
mladinci/mladinke (11 do 15 let): 1. Stefan Bričkovnik, 2. Toni Kogoj jun., 3. Erich Storgl;
ženske (16 do 35 let): 1. Cita Smrtnik, 2. Roswitha Kuchar, 3. Ida Kovačič;
moški (16 do 35 let): 1. Franc Jožef Smrtnik, 2. Franci Ošina, 3. Hanes Oraže;
moški (36 let in starejši): 1. Lukas Petschnig, 2. Jože Blajs, 3. Tomi Ošina.

V povratni nogometni tekmi med SPD Zarja in Lovskim pevskim zborom so si letos zmagali (v pravem pomenu besede) „prijorili“ lovci. Kakor lani so tudi letos v prvem polčasu z lahkoto vodili s 3:0 in tudi letos so v drugem polčasu z vsemi močmi napadali Zarjevci, a izredno razpoloženi vratar lovcev, mokro igrišče

ter gol iz lovskega protitekmi med SPD Zarja in Lovskim pevskim zborom so si letos zmagali (v pravem pomenu besede) „prijorili“ lovci. Kakor lani so tudi letos v prvem polčasu z lahkoto vodili s 3:0 in tudi letos so v drugem polčasu z vsemi močmi napadali Zarjevci, a izredno razpoloženi vratar lovcev, mokro igrišče

Ob zmagi pa smo opazili, da so lovci lani že v prvi polčasu s pivom in potem tekmo izgubili, letos pa so kljub zmagi po tekmi komaj spraznili zasluženo „kisto“.

Miha Traunik

Odbojarski klub Škofiče

vabi na

II. odbojarski turnir mešanih ekip

v soboto in nedeljo,
24. in 25. julija

na nogometnem igrišču v Škofičah

ZA NAŠE PLANINCE

Dobrač in Drobač

Tokrat se bomo podali na enega najbolj razglednih vrhov na Koroškem, na Dobrač (2167 m), ki poleg Obirja zasluži ime Koroški Rigi. Pogorje Dobrača, ki mu nemški Korošci pravijo Villacher Alpe, vrhu pa Do-

brač poznamo še drug izraz – Drobač. To ime vsekakor spominja na strašno potresno katastrofo leta 1348, ko se je južno pobočje gore „oddrobilo“ in pod seboj zasulo 17 vasi, tri gradove in devet cerkva. Za to „hudobno“ goro so domačini izbrali res smiselno ime Drobač.

Pomen imena Drobač pa ustreza tudi tragičnim dogodkom na severni strani gore, kjer so snežni plazovi v Bleibergu zahtevali veliko število smrtnih žrtev. Največ jih je bilo leta 1879, okrog 40. Ta nesreča je bila ena največjih snežnih katastrof v Alpah. Plazovi so pustošili tudi leta 1570, s štirinajstimi, in leta 1876, z osmimi smrtnimi žrtvami. Da bi odstranili to nevarnost, so na plazovinah

zgradili drage kovinske pregrade, ki sedaj varujejo Bleiberg pred nadaljnjimi snežnimi katastrofami.

Dobra stran Dobrača pa sta izvira tople vode v Warmbadu/Toplicah in v Bleibergu, kjer sta sodobno urejeni zdravilišči za domače in tuje goste. Naravno čudo Dobrača je tudi vigradni izvir tople vode Maibachl, ki priveri na dan, ko se topi sneg. To traja samo kratek čas, potem pa voda usahne. Letos je zaradi premile zime Maibachl ostal suh.

Od obeh gorskih imen se je torej uveljavil Dobrač, medtem ko je Drobač skoraj šel v pozabo. In vendar ga tako še imenujejo starejši domačini z Brnce in iz okolice in tudi trdijo, da je Drobač bolj pravo ime. Vsekakor je treba ohraniti oba, ker gre pri tem za dragoceno kulturno dediščino. Toliko o imenu te razgledne gore.

Na temenu Dobrača so kar štiri zgradbe – slovenska in nemška cerkva (zgrajeni leta 1690 in 1692) sta najvišji romarski cerkvi v Evropi, nadalje planinska postojanka Ludwig Walter-Haus in 164 metrov visoki televizijski stolp, ki po mnenju mnogih res ni v okras tega vrha. Posebnost Dobrača pa je tudi alpski vrt, ki so ga pred leti uredili na enem hektaru

površine, na katerem najdemo kar 5000 različnih rastlin.

Razgled z vrha Dobrača je izredno lep, menda največkrat v Vzhodnih Alpah. Poleg bližnjih Julijcev z očakom Triglavom in Visokih Tur z močnimi Großglocknerjem in Hochalmspitze itn. vidimo, če je posebnost lep dan, na obzorju tudi južnotirolske Dolomite, tirolsko Wildspitze ter

na jugu hrvaško hribovje.

Najlažji dostop na vrh Dobrača je iz Beljaka po sodobni alpski cesti (pozimi brez cestnine) do parkirišča oz. planine na Trati/Roßtratten na višini 1732 metrov. Od tam se lahko s sedežnico dvignemo še 200 metrov višje in tako še bolj skrajšamo hojo na vrh, ki tako traja le še dobro uro.

Kdor pa rad pešači, pa je najbolj idealna pot iz Bleiberga preko senčnega severnega pobočja (3 ure in pol) ali iz Čajne, ki pa je dolga in zelo izpostavljena soncu (4 do 5 ur). Tudi iz Podklostra vodi strma pot (4 ure), najdaljša in najbolj dolgočasna pa je pot iz Heiligengeista/Svetega Duha preko nekdanje zelo obiskane Otto-Hütte, sedaj Kelag-Hütte (5 do 6 ur). Do vojne je bila to najbolj množična pot na vrh. Z izgradnjo smučarskega centra na območju Dobrača, pa je izgubila na pomenu.

Planinska idila

bratsch, se razteza od Beljaka na vzhodu, do potoka Nötschbach oz. ceste med Čajno/Nötsch in Bleibergom na zahodu. Geografsko in geološko spada Dobrač k Ziljskim Alpam.

Nemški govoreči Korošci si ime Dobrač razlagajo s slovenskim pridevnikom dober, torej dobra gora – guter Berg. Slovenci pa poleg imena Do-